

MÁ V HOSPICI SVÉ MÍSTO I SOCIÁLNÍ PRACOVNÍK?

M. Macková

Masarykova univerzita, Katedra ošetrovatelství

V multidisciplinárním týmu, který pracuje s lidmi ohroženými ztrátou, je potřeba znalostí a vědomostí každé profese. Důležitost jednotlivých profesí je velmi často diskutována. Stírání hranic mezi jednotlivými profesemi vede ke ztrátě uznání a výjimečnosti jednotlivých profesí a vzniká dojem, že není třeba vědomostí a znalostí, kterými disponují jednotlivé profese. V konečném důsledku však hrozí, že nebudou precizně identifikovány a pojmenovány ani potřeby klientů a jejich rodin.

Pokud budeme na jedné straně pozorně naslouchat potřebám našich klientů a na druhé straně si ujasníme dovednosti a vědomosti každé jednotlivé profese, pouze tehdy můžeme adekvátně a zodpovědně reagovat na potřeby našich klientů a jejich blízkých. Co tedy vyžadují umírající a jejich příbuzní od sociálních pracovníků?

1. Porozumění a respektování jejich osobnosti jako celku. Sociální pracovník by měl podporovat způsoby vyrovnávání se se vzniklou situací, přirozené pro danou rodinnou strukturu a měl by také napomáhat u umírajících a jejich blízkých pocitu sebedůvěry a respektování sebe sama.

2. Pomoc při udržování kontaktů s rodinou a přáteli. Sociální pracovník v hospici pracuje s rodinou jako celkem a je třeba si uvědomit, že nepracuje s dysfunkční rodinou, ale s rodinou, která se vyrovnává s abnormální situací. V tomto období je tak více než důležitá komunikace v rodině i mimo ni a zde může sehrát sociální pracovník významnou roli jako zprostředkovatel a facilitátor komunikace.

3. Pomoc při udržování nezávislosti. Strach z nezávislosti patří mezi nejčastější obavy těžce nemocných lidí. Sociální pracovník by měl být partnerem klienta, který pomáhá umírajícímu v bezpečném prostředí v ujasňování myšlenek a pomáhá klientovi nalézat vnitřní zdroje síly a pomoci.

4. Pomoc s vyjadřováním pocitů. Umírající a jejich blízcí mají často problém s vyjádřením pocitů a občas potřebují v této oblasti pomoc, kterou může sociální pracovník nabídnout.

5. Stabilní kontakt s multidisciplinárním týmem. Pokud není umírající přímo v hospici, je sociální pracovník často jedinou osobou, která zprostředkovává kontakt mezi hospicovým týmem a klientem.

Sociální práce má za sebou dlouho historii práce s klienty prožívajícími ztrátu – můžeme uvést například ztrátu svobody při zločinu, ztrátu ochrany rodičů při zneužívání dětí, ztrátu rodinného prostředí při ústavní péči, ztrátu identity při mentálním onemocnění a jiné. Tato profesní zkušenost umožňuje sociálním pracovníkům uvědomovat si důležitost konečnosti lidského bytí. Při ohrožení života jako takového, je potřeba mít vyřešené životní nesrovnalosti. Sociální pracovníci, ale i ostatní profese, by měli napomáhat lidem, aby vykonali před smrtí vše, co vykonat lze. Zvlášť důležité je umění vyslovovat prostá slova jako „děkuji“, „promiň“, „miluji tě“, a „sbohem. Jedině tak umírající i jejich rodiny mohou čelit okamžiku smrti v ovzduší vzájemné důvěry a smíření.